

Danilov prvi nastop.

Šolsko leto se je bližalo koncu in vsa šolska mladina je že težko pričakovala tega tako zaželenega zadnjega dne. Pa kakor se zaključi vsako delo s kako večjo ali manjšo slavnostjo, tako naj bi se tudi šolsko leto zaključilo z majhno veselico, v kateri naj bi nastopili učenci sami ter takó pokazali, v koliko so napredovali v letošnjem letu. Tako se je sklenilo, in povabljeni so bili k veselici gospod nadzornik, bližnji in daljni znanci, in stariši učencev.

Priprave so bile že skoraj gotove, in pri zadnji poskušnji so se dokaj dobro sponesle vse točke. Na programu so bile različne pesmice, še celó igra se bode predstavljala, in ker se sploh spodobi, da nagovori kdo pri taki slavnosti došle poslušalce, pozdravil jih bo Danilo, in sicer — kar se razume že samo ob sebi — takoj v začetku veselice.

To pa je delalo Danilu take skrbi, kakor nobenemu drugemu ne. Že precej v začetku se je branil sprejeti to nalogo, toda učitelj sam ga je prisilil k temu, češ, ti boš še najbolje opravil. Ako pa ne pojde, pa ne pojde, si je mislil Danilo in se začel učiti oni govorček, ki je bil za to veselico nalašč zložen v verzih! Se vé, da ga je učitelj tolažil tudi s tem, da mu bode že pomagal izza odra, ako bi se slučajno kje spodtaknil, na kar se je tudi najbolj zanašal naš Danilo.

Ura, za katero je napovedan začetek veselice, se bliža, in gostje se mnogobrojno shajajo v za to odmenjeni dvorani. Danilu, ki zre ves preplašen skozi neko špranjo z odra na prihajajoče ljudi, postaja kar vroče in čuti vedno bolj in bolj, da danes ni takšen, kakoršen bi ravno moral biti. Slednjič je dvorana polna, in učitelj veli Danilu, naj nastopi. Ta vstrepeta po vsem životu in prosi učitelja, naj bi vsaj jeden trenutek še blagovolil počakati.

Seveda je bila njegova prošnja zaman, kajti ljudstvo je že nestrpno čakalo začetka. Ako ne pojde, pa ne pojde, mrmra zopet Danilo sam pri sebi in se postavi na sredo odra, še predno se je vzdignilo zagrinjalo.

Učitelj ga izza odra še jedenkrat opominja, naj se nikar ne vstraši ter naj govori glasno in razločno, na kar mu Danilo molče prikima in — zvonček napravi mir v dvorani.

Zagrinjalo se začne dvigati in Danilo se pri tem tako spozabi, da zre nepremično za dvigajočim se zagrinjalom, dokler se ne ustavi na stropu. Potem pa pogleda naravnost tja k učitelju za oder, ne da bi se priklonil občinstvu, ki opazuje s tihim smehom njegovo čudno vedenje. Toda kaj je Danilu do ljudstva! Zdaj se gre za to, da on deklamuje, in v prvi vrsti, da šepetá učitelj dovolj razločno.

To ti je sitna stvar! Ravno v tem odločilnem trenutku mu je ušel iz spomina začetek deklamacije, in sedaj stoji pred občinstvom na odru — sam! Učitelj mu daje z roko znamenje, naj se prikloni, a Danilo misleč, da ga kliče k sebi, steče urno za oder vesel, da se je rešil neprijetnega položaja. Po dvorani se začuje smejanje, katero pa takoj utihne, ko se zopet prikaže Danilo izza odra, kjer mu je povedal učitelj v naglici začetne verze.

Sedaj šele pogleda po dvorani, in vroč pot ga oblije ob pogledu na tako mnogoštevilno ljudstvo. Plašno pogleda še jedenkrat na učitelja, in ko mu ta že skoraj ježno zakriči: »Srčno pozdravljeni —!« tedaj šele se zravna in kakor deroč potok se mu uderó iz ust besede:

Srčno pozdravljeni bodite,
Kar vas je k nam privedla pot,
(Da z nami tu se veselite) —
Učenja vstrajnega dobrot!

Te besede izgovori kar v jedni sapi in se po zadnjem verzu globoko oddahne, ne zmeneč se za to, da je v naglici izpustil tretjo vrsto. Pa kaj bo to pri tolikih vrstah! Oddahnil se je pa tako močno, da ga je bilo slišati skoraj po vsi dvorani, kjer se je ljudstvo dobrohotno smejalo prestrašenemu deklamovalcu.

Vroče mu postaja vedno bolj in bolj, in kar je še najhujše — Danilo že zopet ne zna dalje. Ves potan se torej ozre k učitelju za oder, kjer si ta na vso moč prizadeva, da bi prišla deklamacija zopet v tir. Pa Danilo je že tako zmešan, da bi kar najrajši ušel in se

skril vsaj za ta dan vsemu svetu. — Kar se mu hipoma zasveti zopet nekaj v glavi in izpustivši nič manj kakor dve kitici nadaljuje glasno:

Nikar naj delo nas ne plaši,
Lahak nam z delom vsak je boj,
V ponos delujmo šoli naši,
In curkom naj nam teče znoj! —

Dovolj! Do tù, in — nobene besede več! Pri zadnjih besedah je dosegla vročina v njem svoj vrhunec, in ne zmeneč se za nikogar potegne iz žepa rudečo ruto in si raz obraz briše znoj, ki se mu res kar curkoma udira izpod čela. Se vé, da je imela tukaj tudi njegova deklamacija svoj vrhunec. Kajti živahno občinstvo prične kaj burno ploskati k temu prizoru, v kojem se je Danilu nehoté posrečilo pokazati pomen svojih besed. Ker noče biti ploskanju konca, se Danilo kar odstrani za oder, dasi ni bila deklamacija še dovršena. Ljudstvo me je pohvalilo, navadno se pa tudi ploska samó na koncu, tako si je mislil in — odšel! Ploskanje mu je sledilo še celó za oder, kjer si je vnovič pričel brisati znoj z obraza.

Takó je končal svoj prvi nastop, koji mu ne pojde menda nikdar iz spomina. Prvi točki so sledile druge, koje so se pa vse dokaj posrečile. Toda največ živahnosti in veselja je povzročila vendarle Daniloova deklamacija, o koji se je še dolgo potem razgovarjalo veselo občinstvo.

Precej potem je sicer Danila vsa stvar nekoliko jezila, in nejevoljen je bil, ako ga je kdo spomnil njegove deklamacije. V svoji jezici je večkrat celò trdil, da ne bode nikdar več javno nastopil; toda, sedaj, ko je še davno tega, se še celo sam rad ponorčuje iz svoje deklamacije, in stavim, da bi ga še jedenkrat spravili na oder, ako bi jim ga bilo ravno treba.

Ciril Vuga.

